

۱۶ زندگی ایران جام‌جدا

میراث

نابودی تدریجی گورستان شهر جهانی گور فیروزآباد

سیاوش آرپا
ارزشمند شهر باستانی و جهانی آردشیرخوَره یا گورفیروزآباد استان فارس بر اثر عوامل طبیعی و نبود رسیدگی و رها شدن، به آرامی و آهستگی رو به نابودی می‌رود تا اندک نشانه‌های هویتی و آیینی این کهن‌شهر جهانی از چهره تاریخ پاک‌شود. روزگار ناخوشایند نقاشی‌های رنگی و بی‌مانندی که در دیوارهای گورستان به‌دست آمده بر اثر گذشت زمان و رخنه عوامل طبیعی همانند باد، باران، آفتاب، هوازدگی، تغییرات دمای هوای شب و روز و ... و بدتر از همه، رسیدگی نکردن و رها کردن آنها از سوی مسؤولان و مدیران میراث فرهنگی شهر و استان فارس در حال نابودی و حذف از چهره تاریخ و صفحه روزگار است تا بار دیگر بیننده ویرانی یکی دیگر از نشانه‌های هویتی و شناسنامه بالنده و غرورآمیز مردمی بافرهنگ باشیم.

متأسفانه وضعیت نقاشی‌ها به‌گونه‌ای است که دیگر نمی‌توان از فاصله چند متری و از زیرپوشش فلزی و سایبانی که نصب شده، آنها را دید.

کارشناسان به‌شدت نگران حذف یکی از ارزشمندترین و یگانه‌ترین داده‌های تاریخی و فرهنگی کشور هستند.

نقاشی‌های رنگی که در ایران بی‌همتا بوده و ما را با آیین، آداب و تاریخ اجتماعی اوایل دوره ساسانی که هنوز آیین زرتشتی در ایران ساسانی رسمیت پیدا نکرده، آشنا می‌کند و از دید پژوهش‌های تاریخی و باستان‌شناختی دارای ارزش بسیار فراوانی بوده و نزد کارشناسان از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. / جام‌جم دیلی

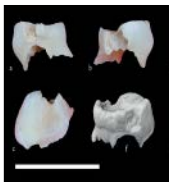
طراح:بیژن گورانی

جدول شماره ۵۸۳۷

جدول عادی

افقی: (۱) خویشاوندان- پیشرو قافله زائران- بنابرین (۲) محدوده‌ای که هیچ‌کس نباید بدون اجازه فرد وارد آن شود- هر طبقه ساختمان را به دیگری وصل می‌کند (۳) لوله خونی- بسیار مرغوب- یار زولیت (۴) کتف- پنبه‌زن- خصم (۵) خسته- از خلفای راشدین- کتاب‌های عربی (۶) قیمت- قدغن- مضطرب (۷) دریاچه مریوان- ضریه‌ای در تنیس‌روی میز (۸) حرف فاصله- بیشه- گیرنده امواج تلویزیونی- آخرین رقمی (۹) انبوه مردم- وسیله آرایشی برای فر کردن موی سر (۱۰) سامانه- پول عراق- خراب کردن (۱۱) گردش کودکانه- زانویه بین ۹۰تا ۱۸۰درجه- آرزو (۱۲) درخشان- پرهیزکاری- سبزی سالاد (۱۳) آپیامبران الهی- خوابیده- نام آذری (۱۴) لوس و نتر- سرزمینی که از سه طرف به آب و آاز يك طرف به خشکی راه دارد (۱۵) پایتخت ایتالیا- گوشه‌ای در آواز دشتی- جاده ریل‌گذاری شده.

عمودی: (۱) دریا-پیشی گرفتن- بستن راه عبور و مرور در دیواره‌ها (۲) سرگردان- فرودیدن سوزن در چیزی- شگرد (۳) چای خارجی- رشته‌ای در موسیقی- درزیده (شده ۴) جسم- هر بخش از نماز- روزگاره بوس (۵) اپرتو-کمترین مقدار- فرومایه (۶) درخت خرما- مردگان- دارنده صفت‌های ناپسند (۷) مشهور- از لوازم التحریر (۸) چه چیز- موزه پاریس- پرچم- چیز (۹) چهارم- بیان رسمی مخصوص نامه‌های اداری برای اول شخص (۱۰) بچه کنجکاو و پرتحرک- موسسه خدماتی- ارسباران امروزی (۱۱) قرض- دستگاه انجام واکنش‌های

کشف دندان کودک نئاندرتال در غار قلعه‌گرد

پروژه مطالعاتی «بررسی شواهد حضور انسان در لبه شمالی فلات مرکزی» یک پروژه بین‌المللی ایرانی- فرانسوی است که از حدود ۱۰ سال قبل با بررسی بقایای انسانی در مناطقی از سمنان و دامغان در غار قلعه‌گرد آغاز شد. نمونه‌های جانوری یافت‌شده در غار قلعه‌گرد شگفت‌انگیز است اما

یک روز در کنار جهادگران حوزه پخت و توزیع نان صلواتی بین اقشار نیازمند و حاشیه‌نشین مشهد

نان سر سفره‌های خالی

مثل خیلی از گروه‌های جهادی، بخش زیادی از وقت‌شان را در هفته صرف کار خیر می‌کنند؛ کار خیرشان اما کمی متفاوت است و ارتباط مستقیمی با سفره خالی مستمندان حاشیه شهر دارد... نان می‌پزند برای سفره‌هایی که حتی از همین اندک هم بی‌بهره‌اند؛ آن‌هم نان باکیفیت و خوش‌عطر و طعم؛ نانی که هم آرد و روغن و آدویه‌اش بهترین است و هم با عشق آماده می‌شود... نانوایان قراگراه جهادی شهید قاسمی‌دانا با حمایت مدیریت امور مجاورین بنیاد گرامت رضوی، این روزهای کارنواده، آستین همت بالا زده و نان‌آور سفره‌های خالی بخشی از خانواده‌های گرفتار حاشیه‌شهر مشهد شده‌اند.

در نانوایی را بسته‌اند و به رسم جهادگران، چراغ خاموش و بی‌سروصدا کار خود را می‌کنند. اما بوی نان تازه از چند متری، رهگذاران را جذب خود می‌کند. مرتضی اکبری به استقبال‌مان شش نفر در این گروه جهادی کار پخت نان طی هفته را به‌عهده دارند و روزانه ۲۰۰قرص نان در قالب ۵۰۰ بسته پخت و توزیع می‌کنند. تعداد این گروه شش نفره پنجشنبه‌ها به‌خاطر حجم بالای پخت، به ۲۰ نفر می‌رسد و تعداد نان‌ها شهیدی نانوا را به نیت تبرک از نام شهیدی نانوا از شهدای مدافع حرم گرفته‌است.

هر هفته ۱۰هزار قرص

گروه جهادی شهید حسن قائمی‌دانا، سه روز در هفته، (بعدازظهر یکشنبه

نانوایی قراگراه می‌ما می‌گوید: نانی که ما پخت می‌کنیم تاقتون باروغن حیوانی درجه یک است که مخلوطی از چند نوع سبزی، زیره سبز، سیب زمینی و پیاز هم به آن می‌زنیم. آقا مرتضی نانوا نیست و حرفه‌اش چیز دیگری است و وقتی ما درباره چگونگی ورودش به کار جهادی پخت نان می‌پرسیم، با خنده می‌گوید: من، بیکارم... تقصیر من نبود توی این راه افتادم، دوستان نشانم دادند. او البته بیکار نیست و به گفته دوستانش استادکار و صاحب حرفه و فن است.

ایستگاه اول، اربعین

بی‌شک هرکسی توفیق گره‌گشایی از خلق را پیدا می‌کند، داستانی دارد و روزی به بهانه‌ای در این مسیر افتاده است؛ زلف خیلی از جهادی‌ها اما از زیارت اربعین و کربلا به‌امور خیر گره‌خورده که اکبری هم یکی از آنهاست. او شش سال پیش با گروه جهادی «خانه ایثار و شهادت» و نانوایان جهادگر مشهدی آشنا شد و با تأمین تجهیزات پخت نان برای آنها در این مسیر قدم گذاشت؛ مسیری که از یک‌سال پیش با پخت نان برای حاشیه‌نشین‌های مشهد ادامه یافت و حتی برکتش گاه به سایر مناطق کشور از جمله سیل‌زدهان شهرستان نیکشهر سیستان و بلوچستان هم رسیده‌است.

اکبری و گروهش از سال گذشته

شگفت‌انگیزتر از همه کشف دندان کودک یک نئاندرتال است. به گفته دکتر حامد وحدتی نسب، سرپرست تیم ایرانی کاوش‌های باستان‌شناسی غار قلعه‌گرد، از منظر بقایای انسانی، محدود محوطه‌هایی در ایران وجود دارد که در آن نمونه‌هایی با قدمت فراتر از ۴۵ هزار سال (اندازه‌گیری براساس کربن

۱۴) مشاهده شده و قلعه‌گرد یکی از آنهاست. در فصل دوم کاوش‌های باستان‌شناسی این محوطه در شهریورماه ۱۳۹۸ دندان بسیار کوچکی کشف شد که نتایج به‌دست‌آمده در خصوص شکل و سن این دندان، تأییدکننده این موضوع بود که این دندان، دندان یک کودک نئاندرتال است. / جام‌جم دیلی

این گروه جهادی به دو سال پیش و مشارکت در امدادرسانی به سیل‌زدهان با پخت نان گرم برمی‌گردد و درباره فعالیت امروزشان می‌گوید: این روزها که به‌خاطر کسادی کاسبی‌ها بخشی از مردم مضطربند و نه مستمند، باید دست‌همدیگر را بگیریم. پیرو دستور مقام معظم رهبری مبنی بر تداوم رزمایش همدلی مؤمنانه، با برویجه‌ها صحبت کردیم که با استفاده از حداکثر توان نیروها و ظرفیت دستگاه‌ها، سه روز در هفته نان بپزیم. تخصص کار من خمیرگیری است ولی به بچه‌های غیرنوا گفته‌ایم که هرکاری از دست‌شان برمی‌آید انجام دهند چون آن‌کسی که این نان را از ما می‌خرد، خیلی گران می‌خرد. امام صادق (ع) فرموده‌اند: «همه ثروت زمین و آسمان به یک حسنه خدایم ارزند». پس خریدار این کارهای خیر و حسنه خداست، چرا که باور داریم آن دستی که می‌گیرد دست خداست و گیرنده نان هم از طرف خدا به ما حواله داده‌است.

این نانوا ی صاحب‌ل اضافه می‌کند: «به دوستان گفته‌ایم که می‌خواهیم نان ما مصداق «مما تحبون» باشد؛ یعنی بهترین کارها. لذا شما در سطح مشهد چنین نان با کیفیتی نخواهید یافت. این نان با محتوای غنی، ارزش یک وعده غذایی را دارد... پیتر نامی‌زنیم ولی از آن مقوی‌تر است!»

گزارشی از رها سازی زیاله‌های شهر شادگان و چند شهر خوزستان در اطراف جاده منتهی به تالاب شادگان جاده‌های زشت و بدبوی شادگان

هم می‌گوید: شهرداری برای دایک‌کشی و ایجاد حفاظ در اطراف این محل بودجه کافی ندارد و شهرداری‌های دارخوین و خنافره هزینه‌ای برای ایجاد حفاظ بتنی اطراف محل تخلیه نمی‌دهند و شهرداری شادگان به‌تنهایی از عهده این کار بر نمی‌آید. حاجی‌زاده می‌گوید: آتش‌سوزی‌ها توسط زیاله‌گرد‌ها انجام می‌شود و شهرداری دست به چنین کاری نمی‌زند بلکه شهرداری شادگان زیاله را در حوضچه‌ها می‌ریزد و سپس تسطیح می‌کند. براساس مشاهدات خبرنگار جام‌جم اما هیچ حوضچه‌ای در کنار کوه‌های عظیم پسماند دیده نمی‌شود.

شادگان در خطر است

فیصل عامری، فعال محیط‌زیستی شادگانی اما نگران تالاب شادگان است. او به ما می‌گوید: متأسفانه کامیون‌ها زیاله‌ها را کنار جاده تخلیه می‌کنند و گاهی اگر وضعیت هوا نامناسب باشد یا باران بیارد، با وزیدن باد و بارش باران، زیاله‌ها در سطح جاده پخش می‌شود. از سویی امتداد مسیر تخلیه زیاله دقیقاً مماس با تالاب شادگان است و مقداری از زیاله توسط باد وارد تالاب می‌شود. این یعنی یک خطری جدی که جان تالاب را تهدید می‌کند.

عامری تأکید می‌کند که بارها دوستداران محیط‌زیست پیشنهادهاتی برای جمع‌آوری، تفکیک پسماند پلاستیکی و تخلیه به شهرداری شهرستان شادگان ارائه داده‌اند اما به‌هیچ‌کدام از آنها توجهی نشده است.

بپرسد چند سال داری؟ اصلاً درس می‌خوانی؟ و او سریع پاسخ بدهد که ۱۱ ساله هستم و مدت‌هاست که ترک درس و تحصیل کرده‌ام. مردی از دور با موتور به ما نزدیک می‌شود. با یک روسری صورتش را پوشانده و وارد گفت‌وگوی ما می‌شود و می‌گوید که با جمع‌آوری ضایعات و پسماندهای پلاستیکی امرار معاش می‌کند و کار و شغلی به جز این ندارد. بعد هم پرسید را ترک موتور خود نشانده و هر دو سریع دور می‌شوند، جوری که انگار بیش از این نباید حرفی بین ما رد و بدل شود.

بودجه نداریم

حمید حاجی‌زاده، سرپرست شهرداری شادگان در گفت‌وگو با جام‌جم می‌گوید: فضای کنار جاده فولاد تنها مختص به تخلیه پسماند شهرستان شادگان است اما شهر خنافره و دارخوین نیز پسماندهای خود را در همین محل تخلیه می‌کنند.

او درباره رها کردن زیاله‌های عفونی و غیرعفونی در کنار جاده بدون هیچ حفاظ یاد دفع بهداشتی

شهرداری‌های شهرستان شادگان و شهرهای خنافره و دارخوین در خوزستان مدتی است که

پسماندهای خانگی و بیمارستانی خود را در حاشیه جاده شادگان - سرپند را همان جاده موسوم به جاده فولاد بدون هیچ‌گونه تفکیک با حتی دفن بهداشتی رها می‌کنند.

تقریباً از نیم کیلومتری، بوی غلیظ دود و زیاله به مشام می‌رسد. زیاله‌ها از کنار جاده آغاز می‌شوند و تا مسافت بسیار زیادی پایین‌تر از جاده نیز ادامه پیدا می‌کنند. در ابتدا تپه‌های یک‌الی دو متری از پسماندهای خانگی در چپ و راست قرار دارد. زیاله‌های تفکیک‌نشده‌ای که همه چیز در دل کثیف و بدبوشان وجود دارد و به شکل شلخته‌ای در کنار جاده رها شده‌است. از دور چند مرد با یک‌وانت نیشان آبی‌رنگ در حال گشتن میان زیاله‌ها هستند؛ مردهایی که بی‌ارتباط با تخلیه و پخش زیاله در محوطه نیستند.

هر چه مسیر زیاله‌های تخلیه شده دورتر می‌رود کیسه‌های زرد و آبی‌رنگ زیاله بیمارستانی زیر نور آفتاب بیشتر خودنمایی می‌کند. بوی ترش زیاله زیر دماغ می‌زند و صدای وزوز مگس‌های گوش می‌پیچد و حال چشم‌ها با دیدن این نمای بدمنظر بد می‌شود. اینها روایت حال ماست اما گویی در حال پسرک تأثیری ندارد؛ پسرک خردسالی که روی یک تپه زیاله چنبره زده و با دقت مشغول جدا کردن پسماندهای پلاستیکی است. انگار منتظر است تا کسی از او آبرزی عظیم‌الجثه آرایش.

زینب مرزوقی
جام‌جم خوزستان

حل جدول ویژه شماره ۵۸۳۶

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱	ل	ا	ت	ش	ا	ک	ی	ه	ت	ا	ک	ی	ش	ا
۲	ت	ا	ب	ی	ا	ن	ا	ن	ا	ن	ا	ن	ا	ن
۳	ا	ج	ا	ی	د	ی	ت	ا	ر	د	ی	ر	ی	ت
۴	و	ت	خ	د	ه	ب	ا	ر	و	م	ی	ک	و	ا
۵	ا	خ	و	ا	ن	ا	ن	ا	ن	ا	ن	ا	ن	ا
۶	ا	ل	ا	ن	ا	ن	ا	ن	ا	ن	ا	ن	ا	ن
۷	ا	ف	ی	ت	ا	و	ل	ک	ن	ا	و	ه	ا	د
۸	د	ی	ا	ر	ت	ا	ل	و	ا	و	ا	ز	ا	ب
۹	د	ن	ا	ل	ی	ا	ن	ا	ن	ا	ن	ا	ن	ا
۱۰	ا	م	د	ا	ک	و	ت	ا	ر	و	د	ا	ر	و
۱۱	ز	ف	ی	ل	ت	ر	د	ی	ا	د	و	ن	ا	ن
۱۲	ا	ج	ر	و	ی	م	ی	ل	ی	و	ن	ا	ن	ا
۱۳	ا	ح	و	ی	ک	س	ی	ل	ی	و	ا	ن	ا	ن
۱۴	ا	ه	ی	ا	ی	خ	ا	ن	ا	ن	ا	ن	ا	ن
۱۵	ت	ب	ر	ی	م	ل	ی	ک	ا	ت	ف	ا	ل	ا

حل جدول عادی شماره ۵۸۳۶

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱	پ	ی	ا	ل	د	ن	ا	ن	ا	ن	ا	ن	ا	ن
۲	ا	م	ب	ن	ا	ج	ا	م	خ	ه	ن	ا	ن	ا
۳	ا	پ	ی	ش	و	ا	ا	ب	ت	ا	ر	ا	ی	ی
۴	ا	ز	ن	ا	ن	ا	ج	ا	ب	و	ل	ا	ر	ی
۵	ا	ح	ی	و	ر	ب	ا	ن	ا	ن	ا	ن	ا	ن
۶	ا	ب	ا	ی	ا	ن	ا	م	ا	ر	ک	ی	ز	خ
۷	ا	ن	و	ر	د	ی	ا	ج	م	و	ز	ی	ر	ی
۸	ا	ق	ی	ر	ا	د	م	ا	م	ه	و	ا	ب	ا
۹	ا	ن	ا	ن	ا	ز	و	ا	ر	ا	ش	ی	و	ل
۱۰	ا	ج	ت	و	ا	ر	ف	ا	ت	ر	ک	ر	ا	و
۱۱	ز	ا	ی	ل	ی	ا	ن	ا	ن	ا	ن	ا	ن	ا
۱۲	ا	ج	ب	ن	ا	و	ن	ا	و	ا	ر	ا	د	ا
۱۳	ا	ا	ی	ک	ت	ا	ن	ا	ن	ا	ن	ا	ن	ا
۱۴	د	ن	ا	ن	ا	ن	ا	ن	ا	ن	ا	ن	ا	ن
۱۵	ن	ی	ر	و	ا	د	ی	ر	ب	د	ب	خ	ش	ش